

Think tank
d'agents de sensibilització

Recomanacions de bones pràctiques
per a erradicar el racisme i l'estigma d'origen
i promoure la diversitat a l'àmbit de:

L'educació obligatòria

Think tank
d'agents de sensibilització

Què és el **Think tank** d'agents de sensibilització del **JOVES REFERENTS**?

JOVES REFERENTS és un programa que des de l'any 2013 té com a objectiu fomentar la participació activa de persones joves afectades pel racisme o l'estigma d'origen en els àmbits de l'educació i la intervenció social, així com en altres àmbits on la diversitat encara és una assignatura pendent.

La principal línia d'acció d'aquest programa és la formació constant d'agents de sensibilització en matèria de diversitat, interculturalitat i prevenció de violències. Un cop formades, aquestes persones passen a formar part d'una àmplia xarxa de referents, la tasca comuna dels quals és contribuir a la transformació social des de la consciència crítica, el diàleg i la voluntat de construir.

Dins d'aquest marc, el *Think tank* d'agents de sensibilització (o "laboratori d'idees") és un espai de trobada regular on persones de diferents generacions formades entre l'any 2013 i l'any 2020 reflexionem al voltant de problemàtiques socials actuals, amb el propòsit d'idear propostes de millora, executables ja sigui de manera independent des del propi programa o bé en col·laboració amb organismes públics i privats que en tinguin competències. L'enorme diversitat experiencial del grup de persones que constituïm el *Think tank* fa possible treballar un ampli ventall de temàtiques des d'un coneixement personal, cosa que enriqueix l'exercici intel·lectual col·lectiu del qual neix cadascuna de les nostres propostes.

Think tank
d'agents de sensibilització

Resum executiu de recomanacions

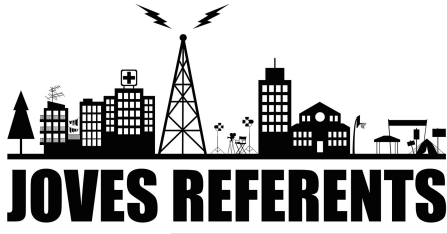
Les següents recomanacions de bones pràctiques, presentades en un format breu i concís, s'han elaborat en el marc d'una trobada específicament centrada en aquesta temàtica, i el doble objectiu de compartir-les amb vostès és, d'una banda, traslladar-los algunes de les principals inquietuds i necessitats exposades per les persones del grup, i, d'altra banda, sembrar la possibilitat de col·laborar en la seva posada en pràctica.

- **Integrar els coneixements i les competències pràctiques en convivència intercultural al currículum obligatori.**

Es considera que, en un context on la diversitat poblacional és tan evident com creixent, l'educació per a una convivència respectuosa, equitativa i justa no pot quedar subjecta a la voluntat de cada centre. La convivència intercultural és necessària pel garantiment dels drets humans i fonamentals, i cal que sigui considerada una prioritat en el recorregut educatiu de qualsevol persona que formi part de la ciutadania.

- **Integrar els coneixements i les competències pràctiques en convivència intercultural a la formació obligatòria de les persones professionals de l'educació i del personal no docent dels centres.**

En línia amb la recomanació anterior, es considera que la sensibilitat i l'habilitat per treballar i conviure en la diversitat han de ser competències troncal en la praxis professional de qualsevol persona que treballi amb i per l'alumnat. Així mateix, cal garantir aquestes competències en tots els centres d'educació obligatòria, i no només en aquells que presenten un alt índex de diversitat. Les persones que s'estan formant com a futures ciutadanes independents han d'aprendre a conviure amb formes de ser i de fer diferents a les pròpies, sigui quin sigui el grau d'heterogeneïtat o homogeneïtat del seu barri, del seu centre i del seu grup classe.

Think tank
d'agents de sensibilització

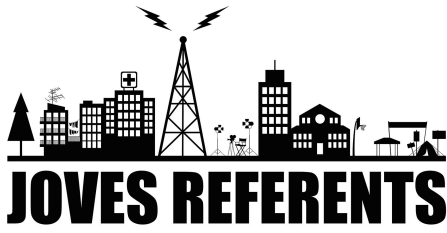
- **Facilitar formació en psicologia del dol migratori a les persones professionals de l'educació i al personal no docent dels centres.**

Es considera que l'alumnat que ha experimentat un procés migratori necessita el suport de les seves persones adultes de referència pel que fa a la conciliació entre els hàbits del seu context d'origen i els hàbits del context local. El qüestionament o assenyalament d'aspectes que se surten de la norma, com ara hàbits alimentaris, dinàmiques de joc o eleccions de vestimenta, moltes vegades genera o alimenta una sensació d'alienació des de la qual és difícil desenvolupar el sentiment de pertinença. En aquest sentit, cal que els centres educatius siguin un espai on aquestes complexitats estiguin naturalitzades, més encara quan l'entorn social extern té una actitud marcadament hostil cap a la diferència.

- **Implementar processos participatius anuals i obligatoris a tots els centres, amb l'objectiu de garantir l'atenció a les necessitats reals de l'alumnat, de les seves famílies i del territori.**

Prenent com a bona pràctica l'experiència d'alguns centres que realitzen aquest tipus de processos a través de consells d'infants municipals, es considera que seria interessant replicar el model a tots els centres educatius, amb un caràcter regular i obligatori. El municipalisme de Catalunya porta anys apostant pels processos participatius quan es tracta de recollir les necessitats i expectatives de la població en matèria de diversitat i inclusió, i l'àmbit de l'educació obligatòria podria ser un eix d'enorme potencial transformador en aquest sentit. Tot i les limitacions infraestructurals que pot tenir cada centre, fer un sondeig anual per a establir prioritats amb la comunitat pot aportar una confiança i una seguretat bilateral, conforme s'està fent tot el possible per a atendre a les inquietuds de tothom.

- **Fomentar la participació de l'alumnat "nouvingut" en activitats extraescolars de lleure, entenent-les com un espai per a enfortir la xarxa afectiva, i desenvolupar, si es vol, el sentiment de pertinença al territori.**

Think tank d'agents de sensibilització

Es considera que comptar amb espais de socialització centrats en les relacions interpersonals i no en els continguts curriculars obligatoris és clau en la construcció o ampliació de la xarxa afectiva de qualsevol alumne. En aquest cas, s'entén com a "xarxa afectiva" aquell conjunt de vincles en els quals la persona troba comprensió, identificació, complicitat i suport a un nivell més aviat personal. Tot i que aquestes xarxes resulten fonamentals en la vida de moltes persones, en el cas d'aquelles que es troben en un procés d'aclimatació a un context aquest tipus de vincles poden representar una ajuda especialment significativa, en tant que pont amb el nou entorn.

- **Incentivar l'alumnat a que realitzi treballs de curs enfocats en la millora de l'experiència educativa al centre.**

Sense perdre de vista la importància de les diferents matèries impartides als centres, es considera que seria interessant optimitzar el temps i els esforços de l'alumnat generant coneixement sobre formes factibles de millorar la seva experiència com estudiants. Des de la lògica de posar les persones al centre de tota activitat, es podria pensar en un model avaluatiu que inclogui, en el marc de les diferents matèries, la possibilitat de traslladar els coneixements teòrics a la quotidianitat. Des del programa JOVES REFERENTS s'ha tingut l'oportunitat de conèixer treballs de curs sobre el tractament de la diversitat cultural a les aules, i es considera que aquest tipus d'iniciatives podrien ser un punt de partida clau en la transformació dels centres i, en conseqüència, del conjunt de la societat.

Think tank
d'agents de sensibilització

Contacte

En cas de tenir interès en conversar i reflexionar més en detall sobre aquestes i altres recomanacions, us convidem a posar-vos en contacte amb nosaltres, escrivint un correu electrònic a:

jovesreferents@ceai.cat

Atentament,

L'equip de **JOVES REFERENTS**
www.jovesreferents.org